

Spis treści

1. Wstęp.....	12
2. Wykaz skrótów.....	14
3. Praca zdalna w Kodeksie pracy.....	19
3.1 Praca zdalna – definicja i rodzaje.....	19
3.2 Stosowanie przepisów o pracy zdalnej do zatrudnionych na podstawie wyboru, powołania lub mianowania.....	22
3.3 Praca zdalna (kodeksowa).....	22
3.3.1 Pracownicy szczególnie uprawnieni do pracy zdalnej.....	24
3.4 Tryb wprowadzenia i sposoby określenia zasad wykonywania pracy zdalnej.....	26
3.5 Regulamin wyboru przedstawicieli pracowników	27
3.6 Zakończenie wykonywania pracy zdalnej.....	34
3.7 Świadczenia pieniężne z tytułu wykonywania pracy zdalnej.....	35
3.8 Zasady kontroli w trakcie wykonywania pracy zdalnej.....	41
3.9 Czas pracy w trakcie pracy zdalnej.....	43
3.10 Praca zdalna na polecenie pracodawcy	47
3.11 Praca zdalna okazjonalna.....	53
3.12 Obowiązki i prawa stron w zakresie pracy zdalnej.....	57
3.12.1 Zakaz dyskryminacji.....	59
3.12.2 Przebywanie na terenie zakładu pracy.....	59
3.12.3 Obowiązki BHP.....	59
3.12.4 Wypadek w pracy zdalnej.....	61
3.13 Praca zdalna – porównanie różnych rodzajów pracy zdalnej.....	61
3.14 Praca zdalna „covidowa”	65
3.14.1 Odwołanie stanu epidemii i wprowadzenie stanu zagrożenia epidemicznego.....	65
4. Kontrola trzeźwości i kontrola na obecność środków działających podobnie do alkoholu. 68	
4.1 Samodzielna, prewencyjna kontrola trzeźwości pracowników	69
4.2 Kontrola trzeźwości	73
4.2.1 Kontrola trzeźwości przez pracodawcę.....	73
4.2.2 Kontrola przez uprawniony organ.....	73
4.3 Nowa część E w aktach osobowych – nowelizacja rozporządzenia w sprawie dokumentacji pracowniczej.....	78
5. Inne zmiany w prawie w 2023 r.....	80
5.1 PPK w 2023.....	80
5.1.1 Osoby zatrudnione objęte PPK.....	80
5.1.2 Obowiązek informacyjny o autozapisie.....	81
5.1.3 Pierwszy autozapis już od 1 marca 2023 r.....	81
5.1.4 Nowe zasady zwrotu nienależnych wpłat do PPK.....	88
5.2 Uprawnienia rodziców adopcyjnych – korzystne zmiany od 1 lutego 2023 r.....	89
5.3 Sygnaliści.....	90
5.4 Work-life balance – nowelizacja Kodeksu pracy.....	92
5.4.1 Rozszerzenie ochrony przed niekorzystnym traktowaniem w zatrudnieniu z powodu korzystania z uprawnień pracowniczych.....	92
5.4.2 Nowe regulacje dotyczące umowy na okres próbny.....	94
5.4.3 Nowy termin nawiązania stosunku pracy.....	95
5.4.4 Brak możliwości zakazywania pracy na rzecz innego podmiotu.....	96
5.4.5 Rozszerzona treść umowy o pracę i dodatkowej informacji dołączanej do umowy o pracę	97
5.4.6 Rozszerzony zakres informacji dla pracowników wysyłanych do innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.....	104

5.4.7 Wniosek o zmianę rodzaju umowy o pracę na umowę o pracę na czas nieokreślony lub o bardziej przewidywalne i bezpieczne warunki pracy.....	106
5.4.8 Ograniczenia w wypowiedaniu umów o pracę.....	107
5.4.9 Obowiązek podawania przyczyny wypowiedzenia i inne zmiany dotyczące wypowiedzenia umów na czas określony.....	109
5.4.10 Rozszerzony katalog podstawowych obowiązków pracodawcy.....	111
5.4.11 Czas pracy – prawo do przerw zależne od dobowego wymiaru.....	113
5.4.12 Urlop z powodu siły wyższej.....	113
5.4.13 Nowość dodatkowy urlop opiekuńczy.....	115
5.4.14 Elastyczna organizacja pracy.....	117
5.4.15 Dłuższy urlop rodzicielski.....	117
5.4.16 Urlop ojcowski – tylko do ukończenia 12 miesięcy.....	118
5.4.17 Sankcje za nieinformowanie pracownika o warunkach jego zatrudnienia i za nieudzielenie pracownikowi odpowiedzi na wniosek.....	131
5.5 Platforma Usług Elektronicznych obowiązkowa dla każdego płatnika	132
5.6 Wynagrodzenie minimalne w 2023 r.....	132
5.6.1 Tabełaryczne podsumowanie zmian powiązanych z minimalnym wynagrodzeniem w 2023 r.....	133
5.7 Zestawienie zmian w 2023 r. wraz z ich omówieniem.....	135
5.8 Podatki w 2023 r.....	145
5.8.1 Skala podatkowa w 2023 r.....	145
5.9 PIT-2.....	145
5.9.1 Kwota wolna od podatku w 2023 r.....	145
5.9.2 Wysokość pracowniczych kosztów uzyskania przychodów w 2023 r. (KUP) – bez zmian.....	146
5.9.3 Możliwość rezygnacji pracownika ze stosowania podwyższonych miesięcznych kosztów uzyskania przychodów.....	146
5.9.4 Roczny limit roczny 50% KUP - bez zmian.....	146
5.9.5 Oświadczenia i wnioski podatkowe w 2023 r.....	146
5.10 Jak zmieni się wygląd list płac w 2023?.....	148
5.11 Od 17 stycznia 2023 r. wzrosła kilometrówka.....	148
5.12 ZUS.....	148
5.12.1 Wysokość składek w 2023 r.....	148
5.13 Ubezpieczenie zdrowotne.....	151
5.13.1 Zasady obniżenia składki zdrowotnej.....	151
5.15 Projekt skrócenia czasu pracy.....	151
6. Zmiany w prawie pracy w 2022 r.....	152
6.1 Odwołanie stanu epidemii.....	152
6.2 Podniesienie limitu zwolnienia składkowego na posiłki z 190 zł do 300 zł miesięcznie od 1 marca 2022 r.....	152
6.3 Wprowadzenie nowego zwolnienia składkowego od 1 marca 2022 r.....	152
6.4 Polski Ład 2.0 a ustawa zasiłkowa.....	153
7. Źródła prawa pracy.....	154
7.1 Przepisy prawa powszechnie obowiązującego oraz zakładowe prawo pracy.....	154
7.2 Modyfikacja przepisów prawa pracy przez porozumienia zbiorowe.....	157
7.3 Przedstawiciel pracowników i przedstawicielstwo pracowników.....	160
7.4 Stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego.....	164
8. Zasady prawa pracy.....	165
8.1 Równe traktowanie w zatrudnieniu.....	166
8.1.1 Dyskryminacja.....	169
8.1.2 Mobbing	169
9. Ochrona danych osobowych.....	171

9.1 RODO – o czym pracodawca czy zleceniodawca musi pamiętać zanim dojdzie do rozmowy kwalifikacyjnej.....	171
9.1.1 Zgoda na przetwarzanie danych.....	171
9.1.2 Wizerunek – fotografia w CV.....	171
9.1.3 Niepełnosprawność a rekrutacja.....	172
9.1.4 Rekrutacje przyszłe.....	172
9.1.5 Kandydatury spontaniczne.....	174
9.1.6 UODO o zgodzie na przetwarzanie danych.....	174
9.1.7 Obowiązek informacyjny.....	177
9.1.8 Zakończenie rekrutacji – obowiązki pracodawcy.....	184
9.2 Korzystanie z innych źródeł pozyskania danych osobowych niż dokumenty nadesłane w procesie rekrutacji.....	184
9.3 Referencje	185
9.4 Potwierdzanie prawdziwości dyplomów w szkole i na uczelni.....	185
9.5 Rekrutacja za pośrednictwem agencji zatrudnienia i portali rekrutacyjnych.....	185
9.6 Pozyskiwanie danych osobowych w Kodeksie pracy.....	185
9.7 Rozporządzenie RODO a zatrudnianie.....	189
9.7.1 Dokumentacja przetwarzania danych osobowych zgodnie z RODO.....	195
9.8 RODO a ochrona danych osobowych pracownika.....	196
9.9 Czy pracodawca może korzystać z prywatnych danych kontaktowych do pracownika?.	198
9.10 UODO – poradniki i szkolenia.....	200
9.10.1 Konkursy dla pracowników a ochrona danych osobowych.....	203
9.11 Monitoring wizyjny i monitoring poczty elektronicznej.....	204
10. Rekrutacja.....	210
10.1 Treść ogłoszeń o pracę.....	210
10.2 Rozmowa kwalifikacyjna.....	211
10.3 ABC rekrutacji.....	213
10.4 List intencyjny, przedwstępna umowa o pracę.....	215
10.5 Weksle niezgodne z prawem pracy	218
11. Umowa o pracę.....	220
11.1 Strony stosunku pracy.....	220
11.2 Zawarcie umowy o pracę.....	220
11.3 Rodzaje umów o pracę.....	226
11.3.1 Co można wpisać do umowy o pracę?.....	227
11.3.2 Data zawarcia umowy i data rozpoczęcia pracy.....	227
11.3.3 Umowa na okres próbny.....	227
11.3.4 Umowa na okres próbny – zmiany wprowadzone w nowelizacji work-life balance.....	228
11.3.5 Umowa na zastępstwo – w Kodeksie pracy tylko do 21 lutego 2016 r.....	229
11.3.6 Umowa na czas wykonywania określonej pracy – w Kodeksie pracy tylko do 21 lutego 2016 r.....	229
11.3.7 Umowa na czas określony.....	229
11.3.8 Limit umów o pracę na czas określony, limit trwania umowy o pracę na czas określony - „limit 33 i 3”	231
11.3.9 Rozszerzenie zakresu treści umowy o pracę na czas określony.....	237
11.3.10 Nowe obowiązki informacyjne pracodawców wprowadzone nowelizacją work-life balance.....	237
11.4 Obowiązek podawania przyczyny wypowiedzenia umowy na czas określony.....	238
11.4.1 Umowa na czas nieokreślony.....	238
11.4.2 Rodzaje umów o pracę – podsumowanie.....	238
12. Elementy umowy o pracę.....	240
12.1 Treść umowy o pracę.....	240

12.1.1 Zmiany w treści umowy o pracę oraz dodatkowej informacji wprowadzone nowelizacją work-life balance.....	240
12.1.2 Rodzaj umowy.....	241
12.1.3 Data zawarcia.....	242
12.1.4 Inne elementy umowy.....	242
12.1.5 Rodzaj pracy.....	242
12.1.6 Miejsce wykonywania pracy.....	243
12.1.7 Wynagrodzenie za pracę odpowiadające rodzajowi pracy, ze wskazaniem składników wynagrodzenia.....	244
12.1.8 Wymiar czasu pracy.....	244
12.1.9 Termin rozpoczęcia pracy.....	245
12.1.10 Praca zdalna.....	245
12.1.11 Dodatkowe postanowienia w umowie o pracę.....	245
12.1.12 Prawa autorskie.....	246
12.1.13 Dodatkowa informacja o warunkach pracy.....	252
12.1.14 Umowa o wspólnej odpowiedzialności za mienie powierzone pracownikowi.....	253
12.1.15 Umowa o zwrocie kosztów szkolenia.....	254
RODO a umowa o pracę.....	254
12.1.16 Umowa o zakazie konkurencji.....	254
12.1.17 Dodatkowe zatrudnienie a zakaz konkurencji.....	256
12.2 Telepraca znika z kodeksu pracy od dnia 7 kwietnia 2023 r.....	257
12.3 Domniemanie stosunku pracy.....	257
13. Obowiązki stron stosunku pracy.....	259
13.1 Obowiązki pracownika.....	259
13.2 Obowiązki pracodawcy.....	260
13.3 Wykroczenia przeciwko prawom pracownika.....	263
13.4 Regulamin pracy.....	269
13.5 Przykładowy wzór regulaminu pracy.....	272
13.6 Dokumentacja pracownicza a ochrona danych osobowych.....	284
13.7 E-akta osobowe od 1 stycznia 2019 r.....	285
13.7.1 Informacja o okresie przechowywania i odbiorze dokumentacji pracowniczej dołączana do świadectwa pracy.....	295
13.7.2 Obowiązki wobec ZUS wynikające z ustawy o elektronicznej dokumentacji akt osobowych.....	302
13.8 Rozporządzenie o dokumentacji pracowniczej.....	305
13.9 Akta osobowe.....	306
13.9.1 Nowa część E – nowelizacja rozporządzenia w sprawie dokumentacji pracowniczej.....	312
13.10 Pozostała dokumentacja pracownicza.....	313
13.11 Forma, miejsce i okres przechowywania dokumentacji pracowniczej i innych dokumentów – kontrowersje i wątpliwości w wyjaśnieniach Ministerstwa Pracy.....	316
13.11.1 Gdzie trzymać druki niezwiązane z prawem pracy (podatkowe, ZUS, RODO)?.....	325
13.12 Przykładowe wzory dokumentów pracowniczych.....	325
13.12.1 Kwestionariusz osobowy dla osoby ubiegającej się o zatrudnienie.....	326
13.12.2 Kwestionariusz osobowy dla pracownika.....	326
13.12.3 Dokumenty ubezpieczeniowe.....	327
13.12.4 ZUS ZUA – zgłoszenie/wyrejestrowanie/zmiana danych pracownika.....	328
13.12.5 ZUS ZIUA – zgłoszenie zmiany danych identyfikacyjnych pracownika.....	328
13.12.6 ZUS – ZCNA - dane członka rodziny w celu zgłoszenia/wyrejestrowania do ubezpieczenia zdrowotnego.....	328
13.12.7 Oświadczenie o przekroczeniu rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne i rentowe) lub kwocie składek odprowadzonych do ZUS w roku 2023.....	329
13.12.8 Oświadczenie do celów naliczenia składek na Fundusz Pracy.....	330
13.12.9 Wzór umowy o pracę.....	331

13.12.10	Dodatkowa informacja o warunkach zatrudnienia (u pracodawcy nie obowiązuje regulamin pracy).....	332
13.12.11	Dodatkowa informacja o warunkach zatrudnienia (u pracodawcy obowiązuje regulamin pracy).....	333
13.12.12	Potwierdzenie zapoznania się z regulaminami obowiązującymi u pracodawcy.....	333
13.12.13	Oświadczenie pracownicy/pracownika (matki, ojca lub opiekuna dziecka).....	334
13.12.14	Wniosek o przekazywanie wynagrodzenia do rąk własnych.....	335
13.12.15	Informacja dla pracowników dotycząca równego traktowania w zatrudnieniu.....	335
13.12.16	Potwierdzenie zapoznania się z przepisami o równym traktowaniu w zatrudnieniu.....	335
13.12.17	Oświadczenie w sprawie znajomości i odpowiedzialności za naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych	336
13.12.18	Informacja o monitoringu.....	336
13.12.19	PIT-2 – od 1 stycznia 2023 r. pomocniczy wzór	337
13.12.20	Oświadczenie o podwyższeniu zaliczek.....	337
13.12.21	Oświadczenie o właściwym identyfikatorze podatkowym.....	338
13.13	Sposób przechowywania dokumentacji pracowniczej.....	338
13.14	Świadectwo pracy.....	339
	Rozwiązanie stosunku pracy.....	342
	Wygaśnięcie stosunku pracy.....	342
13.14.1	Prawo wystąpienia do sądu pracy	343
13.14.2	Informacje o dokumentacji pracowniczej dołączane do świadectwa pracy od 1 stycznia 2019 r.....	343
13.14.3	Wzór świadectwa pracy i sposób jego wypełnienia.....	344
13.14.4	Odszkodowanie za niewydanie świadectwa pracy.....	347
13.14.5	Najczęściej popełniane błędy w świadectwie pracy.....	350
13.15	Szkolenie pracowników.....	351
14.	Podstawowe prawa pracowników związane z rodzicielstwem	353
14.1	Badania lekarskie w ciąży.....	353
14.2	Prace zabronione	353
14.3	Zakaz rozwiązywania umów.....	359
14.4	Inne ograniczenia w zatrudnianiu ciężarnych.....	363
14.5	Ochrona i uprawnienia rodziców małych dzieci.....	364
15.	Urlopy związane z rodzicielstwem i macierzyństwem.....	366
15.1	Zmiany wprowadzone nowelizacją work-life balance.....	366
15.1.1	Elastyczna organizacja pracy.....	366
15.1.2	Dłuższy urlop rodzicielski.....	366
15.1.3	Urlop ojcowski – tylko do ukończenia 12 miesiąca.....	367
15.1.4	Nowy urlop opiekuńczy wprowadzony nowelizacją work-life balance.....	367
15.1.5	Nowy urlop z powodu działania siły wyższej wprowadzony nowelizacją work-life balance.....	367
15.2	Zestawienie urlopów i świadczeń związanych z rodzicielstwem.....	368
15.2.1	Definicje pojęć na potrzeby działu ósmego KP.....	373
15.2.2	Urlop macierzyński.....	374
15.2.3	Dodatkowy urlop macierzyński – uchylone przepisy.....	376
15.2.4	Urlop rodzicielski – wydłużenie o zlikwidowany dodatkowy urlop macierzyński.....	376
15.2.5	Zasiłek za urlopy: macierzyński i rodzicielski.....	383
15.3	Zasiłek opiekuńczy	384
15.4	Najważniejsze wyroki i interpretacje w sprawach związanych z zasiłkami.....	386
15.5	Urlop ojcowski.....	387
15.5.1	Rodzice adopcyjni a uprawnienia związane z rodzicielstwem – nowelizacja przepisów od 1 lutego 2023 r.....	390
15.6	Urlop wychowawczy.....	391
15.7	Ubezpieczenia osób przebywających na urlopie wychowawczym i macierzyńskim.....	400

15.8	Uprawnienia zleceniobiorców i innych grup ubezpieczonych do podlegania ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu na warunkach urlopu wychowawczego.....	404
15.8.1	Inne grupy objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi.....	404
15.8.2	Osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem objęte ubezpieczeniem emerytalnym	406
15.9	Powrót do pracy po urloпах związanych z rodzicielstwem.....	407
15.10	Przerwy na karmienie.....	407
15.11	Dwa dni na opiekę.....	408
15.12	Oświadczenie o korzystaniu z uprawnień rodzicielskich.....	409
16.	Urlop wypoczynkowy.....	412
16.1	Prawo do pierwszego urlopu.....	413
16.2	Prawo do kolejnego urlopu.....	414
16.3	Wymiar urlopu.....	414
16.4	Plan urloпów.....	420
16.5	Przesunięcie terminu urlopu.....	421
16.6	Urlop proporcjonalny.....	422
16.7	Urlop uzupełniający.....	425
16.8	Udzielenie urlopu bez zgody pracownika – COVID -19.....	426
16.9	Urlop wypoczynkowy w okresie wypowiedzenia umowy.....	426
16.10	Urlop na żądanie.....	426
16.11	Przesunięcie urlopu.....	429
16.12	Odwołanie z urlopu.....	432
16.13	Urlop wypoczynkowy – oficjalne stanowisko Ministerstwa Pracy.....	432
16.14	Inne zwolnienia z pracy.....	433
16.14.1	Usprawiedliwianie nieobecności w pracy.....	433
16.14.2	Zwolnienia od pracy.....	433
16.14.3	Honorowi krwiodawcy.....	439
17.	Czas pracy.....	441
17.1	Ustalanie czasu pracy.....	441
17.2	Normy i ogólny wymiar czasu pracy.....	446
17.2.1	Okres rozliczeniowy.....	447
17.3	Czasu pracy – okresy wliczane i nie wliczane.....	450
17.3.1	Czas dojazdu i powrotu z pracy.....	452
17.3.2	Czynności przygotowawcze.....	452
17.3.3	Usuwanie wad.....	454
17.4	Systemy i rozkłady czasu pracy.....	454
17.5	Czas pracy w 2023 r.	455
17.6	Współczynnik do wyliczenia ekwiwalentu w 2023 r.....	461
17.7	Rozkład czasu pracy (harmonogramy/grafiki).....	461
17.7.1	Podstawowy system czasu pracy	466
17.7.2	Równoważny system czasu pracy (art. 135 KP).....	467
17.7.3	Dozór urządzeń (art. 136 KP).....	467
17.7.4	Pilnowanie mienia (art. 137 KP).....	467
17.7.5	Praca w ruchu ciągłym (art. 138 KP).....	467
17.7.6	Przerywany czas pracy (art. 139 KP).....	468
17.7.7	Zadaniowy czas pracy (140 KP).....	468
17.7.8	Ruchomy czas pracy (1401 § 1 KP).....	470
17.7.9	Indywidualny rozkład czasu pracy (art. 142 KP).....	471
17.7.10	Weekendowy system czasu pracy (art. 144 KP).....	471
17.7.11	System skróconego tygodnia pracy (art. 143 KP).....	472
17.7.12	Skrócony czas pracy (art. 145 KP).....	472

17.7.13 Praca zmianowa (art. 146 KP).....	472
17.7.14 Czas pracy pracownika mobilnego.....	472
17.7.15 Szczególna ochrona (art. 148 KP).....	474
17.7.16 Szczególne uprawnienia rodziców dzieci niepełnosprawnych w zakresie elastycznego kształtowania czasu pracy - art. 1421 KP.....	475
17.8 Dokumentacja dotycząca czasu pracy (art. 149 KP).....	475
17.9 Rozliczanie czasu pracy.....	479
17.10 Okresy odpoczynku i przerwy w pracy.....	481
17.10.1 Odpoczynek dobowy (art. 132 KP).....	481
17.10.2 Odpoczynek tygodniowy (art. 133 KP).....	482
17.10.3 Przerwa – 15 minut (art. 134 KP).....	482
17.10.4 Przerwa pięciominutowa.....	484
17.10.5 Przerwa w pracy - 60-minutowa (art. 141 KP).....	484
17.10.6 Przerwa na załatwienie spraw osobistych.....	485
17.11 Czas pracy niepełnosprawnych	486
17.12 Praca w niedziele i święta.....	486
17.13 Ograniczenia pracy w handlu w placówkach handlowych.....	489
17.14 Wyjątki od zakazu handlu.....	491
17.15 Sankcje.....	495
17.16 Praca w godzinach nadliczbowych.....	496
17.16.1 Nadgodziny dobowe czy średniotygodniowe?.....	501
17.16.2 Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych czy czas wolny?.....	502
17.16.3 Brak płatnych nadgodzin.....	504
17.16.4 Nadgodziny – podsumowanie.....	505
17.17 Dyżur.....	507
17.18 Przystój.....	513
17.19 Praca w porze nocnej.....	515
17.19.1 Pora nocna – definicja.....	515
17.19.2 Rekompensowanie pracy w porze nocnej.....	515
17.19.3 Dodatek za pracę w porze nocnej – zasady obliczania.....	515
17.20 Czas pracy - podsumowanie.....	521
18. Ustanie stosunku pracy.....	523
18.1 Porozumienie stron.....	525
18.2 Rozwiązywanie umów o pracę za wypowiedzeniem.....	529
18.2.1 Zmiany w wypowiedzaniu umów o pracę obowiązujące od 22 lutego 2016 r.....	529
18.2.2 Najważniejsze zmiany w rozwiązywaniu umów wprowadzone nowelizacją work-life balance.....	530
18.2.3 Rozwiązywanie umowy o pracę na okres próbny.....	531
18.2.4 Rozwiązywanie umowy o pracę na czas określony.....	531
18.2.5 Rozwiązanie umowy na czas określony na zastępstwo.....	532
18.2.6 Możliwość zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia.....	532
18.2.7 Rozwiązanie umowy o pracę na czas nieokreślony.....	533
18.2.8 Zakaz wypowiedzania umowy o pracę.....	546
18.2.9 Pomocnicze wzory wypowiedzeń.....	550
18.3 Ponowne zatrudnienie	556
18.4 Modyfikacja treści umowy o pracę.....	556
18.5 Uprawnienia pracownika w razie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę.....	560
18.5.1 Rozwiązanie umów terminowych.....	560
18.5.2 Rozwiązanie umów terminowych - odszkodowanie z tytułu naruszenia przepisów o wypowiedzaniu umów terminowych.....	561
18.6 Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia.....	563

18.7 Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn niezawinionych przez pracownika.....	573
18.8 Rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia przez pracownika.....	574
18.9 Uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia.....	575
18.10 Wygaśnięcie umowy o pracę.....	575
18.11 Zarząd sukcesyjny.....	576
18.12 Zwolnienia grupowe.....	579
18.13 Odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia.....	581
18.14 Wybrane orzecznictwo w zakresie rozwiązywania umów.....	581
18.15 Ustanie stosunku pracy – podsumowanie.....	583
19. Pracownik z orzeczeniem niepełnosprawności.....	590
19.1 Czas pracy osoby niepełnosprawnej.....	595
19.2 Wynagrodzenie.....	595
19.3 Dodatkowy urlop wypoczynkowy.....	596
19.4 Płatne zwolnienia od pracy.....	596
19.5 Korzyści dla pracodawcy zatrudniającego niepełnosprawnych.....	596
19.5.1 Niższe lub brak wpłat na PFRON.....	596
19.5.2 Niezbędne, racjonalne usprawnienia.....	597
19.5.3 Inne zachęty dla pracodawcy	598
20. Młodociani.....	600
20.1 Obowiązki pracodawców.....	603
20.1.1 Rozwiązanie umowy	604
20.1.2 Szczególna ochrona zdrowia.....	604
20.1.3 Czas pracy i czas nauki.....	604
20.1.4 Prace wzbronione.....	605
20.1.5 Urlop wypoczynkowy.....	605
20.2 Rzemieślnicze przygotowanie zawodowe.....	606
20.3 Zatrudnianie młodocianych w innym celu niż przygotowanie zawodowe.....	606
21. Wynagrodzenie	607
21.1 Regulamin wynagradzania.....	607
21.2 Zasada równości, zakaz dyskryminacji a zasada adekwatności.....	611
21.2.1 Tajemnica wynagrodzeń.....	614
21.3 Ochrona i termin wypłaty wynagrodzenia.....	617
21.4 Zasady wypłaty wynagrodzenia.....	618
21.5 Termin wypłaty wynagrodzenia ostatniego wynagrodzenia.....	619
21.6 Konsekwencje niewypłacania wynagrodzenia przez pracodawcę.....	619
21.7 Jakie są systemy wynagradzania?.....	620
21.8 Okres przechowywania dokumentacji płacowej.....	622
21.9 Obligatoryjne składniki wynagrodzenia pracownika.....	623
21.10 Pasek płacowy czy informacja miesięczna?.....	626
21.11 Obliczanie obligatoryjnych składników wynagrodzenia – podstawy prawne.....	628
21.12 Obligatoryjne składniki wynagrodzenia - opodatkowanie i oskładkowanie.....	640
21.13 Składniki fakultatywne oraz benefity - oskładkowanie i opodatkowanie – porównanie	642
21.14 Potrącenia.....	651
21.14.1 Potrącenia z wynagrodzenia za pracę i wynagrodzenia chorobowego.....	651
21.14.2 Egzekucja z wynagrodzenia za pracę – przepisy KPC dotyczące egzekucji komorniczej	651
21.14.3 Zajęcie administracyjne.....	653
21.15 Sankcje dla pracodawców zatrudniających „na czarno” dłużników alimentacyjnych...654	

21.15.1 Korespondencja z komornikiem.....	655
21.15.2 Potrącenia obligatoryjne	656
21.15.3 Maksymalna wysokość potrąceń.....	657
21.15.4 Kwoty wolne od potrąceń.....	657
21.15.5 Potrącenia z zasiłków.....	659
21.15.6 Potrącenia z ZFŚS.....	659
21.15.7 Potrącenia z umów cywilnoprawnych.....	660
21.16 Przykładowe wyliczenia wynagrodzenia pracownika	663
22. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.....	670
22.1 Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym.....	670
22.2 Zestawienie porównawcze zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym.....	671
22.3 Umowa zlecenia z osobą niebędącą pracownikiem zleceniodawcy, nieposiadającą innych tytułów do objęcia ubezpieczeniami.....	682
22.4 Zbiegi tytułów do ubezpieczeń	682
22.4.1 Umowa zlecenia i umowa o pracę u jednego pracodawcy.....	683
22.4.2 Umowa zlecenia z innym podmiotem niż własny pracodawca	687
22.4.3 Kilka umów zlecenia	691
22.5 Istota terminu wypłaty wynagrodzenia przy zbiegu tytułów do ubezpieczeń społecznych	692
22.6 Umowa o dzieło zawarta z własnym pracownikiem.....	693
22.7 Umowa zlecenia/o dzieło zawarta ze studentem nie będącym pracownikiem zleceniodawcy.....	694
22.7.1 Zbieg zleceń - zasady obowiązujące od 1.1.2016 r.....	697
22.8 Umowa zlecenia i przebywanie na urlopie wychowawczym.....	699
22.9 Umowa zlecenia i przebywanie na urlopie macierzyńskim.....	699
22.9.1 Podstawa wymiaru składki osób pobierających zasiłek macierzyński.....	699
22.9.2 Stopy procentowe składek na ubezpieczenia społeczne oraz sposób finansowania składek	700
22.10 Przychody zwolnione od składek.....	705
22.11 Druki przesyłane do ZUS.....	705
22.11.1 Kod zawodu w drukach ubezpieczeniowych.....	707
22.11.2 Terminy wysyłania deklaracji, rozliczania i opłacania składek.....	707
22.12 Składka na ubezpieczenie zdrowotne.....	708
22.12.1 Uchylenie druku ZUS ZZA od 1 stycznia 2022 r.....	709
22.13 Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	709
22.13.1 Fundusz Pracy.....	709
22.13.2 Fundusz Solidarnościowy.....	711
22.13.3 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	712
22.13.4 Zwolnienie z opłacania składek na FP, FS i FGŚP.....	712
22.13.5 Fundusz Emerytur Pomostowych.....	714
22.14 Terminy składania dokumentów rozliczeniowych i opłacania należnych składek.....	714
22.15 ZUS - zmiany od 18 września 2021 r. i w 2022 r.....	714
22.16 Zasiłki – zmiany od 1 stycznia 2022 r.....	715
23. Umowy cywilnoprawne.....	717
23.1 Umowy cywilnoprawne a umowa o pracę.....	717
23.2 Umowa zlecenia	721
23.3 Umowa zlecenia a umowa o pracę.....	728
23.4 Minimalna stawka godzinowa dla zleceniobiorców i samozatrudnionych w 2023 r.....	733
23.5 Umowa o dzieło.....	741
23.6 Zgłaszanie umów o dzieło do ZUS od 1 stycznia 2021 r. - nowy formularz RUD.....	745
23.7 Porównanie umowy o pracę, umowy zlecenia i umowy o dzieło.....	747

23.8	Kiedy zastosować umowę zlecenie a kiedy umowę o dzieło?.....	751
23.9	Przykłady prac wykonywanych na podstawie różnych umów.....	757
23.10	Umowa agencyjna	760
23.11	Samozatrudnienie.....	761
23.12	Umowa o praktykę absolwencką.....	763
23.13	Wolontariat.....	765
23.14	Kontrakt menedżerski.....	767
23.15	Inne umowy o świadczenie usług.....	767
23.16	Członek zarządu - oskładkowanie.....	768
24.	Pracownicze plany kapitałowe.....	770
24.1	PPK a obecny system emerytalny.....	770
24.2	PPK – pracownicze plany kapitałowe.....	770
24.3	Zasady PPK.....	770
24.4	Aktorzy PPK.....	771
24.5	Terminy.....	773
24.6	Procedura wyboru instytucji finansowej.....	773
24.6.1	Procedura wyboru instytucji finansowej.....	774
24.7	Umowa o zarządzanie PPK.....	779
24.8	Umowa o prowadzenie PPK.....	780
24.9	Osoby zatrudnione i podmioty zatrudniające.....	780
24.10	Wpłaty do PPK.....	782
24.10.1	Wpłaty do PPK finansowane przez pracodawcę.....	786
24.11	PPK - zmiany wprowadzone od 4 czerwca 2022 r.....	789
24.12	Lista płac.....	790
24.12.1	Podstawa naliczenia wpłat do PPK.....	790
24.12.2	Kiedy powstaje przychód z wpłat pracodawcy do PPK?.....	790
24.12.3	Opodatkowanie wpłat pracodawcy do PPK gdy nie ma przychodu (wyплаты), z którego można potrącić zaliczkę.....	791
24.12.4	Wpłaty do PPK a „Zerowy PIT dla młodych”.....	792
24.12.5	Umowa zlecenia a PPK.....	794
24.13	Termin wypłaty listy płac a termin dokonania wpłat do PPK.....	795
24.13.1	Kiedy pracodawca nie pobierze wpłaty do PPK od pracownika, a naliczy wpłatę finansowaną ze swoich środków?	796
24.13.2	Limit roczny wpłat do PPK.....	797
24.14	Wykazywanie w raporcie ZUS RCA wpłaty do PPK finansowanej przez podmiot zatrudniający.....	797
24.15	Wpłata powitalna i dopłaty roczne.....	799
24.16	Obowiązki informacyjne podmiotu zatrudniającego.....	800
24.17	Wyłączenia systemowe.....	801
24.17.1	Autozapis.....	801
24.17.2	Rezygnacja z PPK.....	802
24.18	Dokumenty, druki i oświadczenia – okres przechowywania.....	803
24.19	Portal PPK.....	803
24.20	PPK – podsumowanie.....	803
25.	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	805
25.1	Formy działalności socjalnej pracodawcy.....	805
25.2	Kto jest zobowiązany utworzyć Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych?.....	805
25.3	Świadczenie urlopowe jako alternatywa dla działalności socjalnej.....	806
25.4	Pracodawca, komisja socjalna, związki zawodowe.....	807
25.5	Na co można przeznaczać środki Funduszu?.....	810
25.5.1	Jakie wydatki można finansować z Funduszu?.....	811
25.5.2	Co oznacza zwrot „zakładowe obiekty socjalne”?.....	811

25.6 Kto może korzystać ze środków ZFŚS?.....	812
25.6.1 Czy pracownicy i byli pracownicy powinni otrzymywać takie same świadczenia według tych samych kryteriów?.....	813
25.6.2 Czy posiłki można finansować z ZFŚS?.....	814
25.6.3 Regulamin ZFŚS.....	815
25.7 Kryteria przyznawania środków z Funduszu uprawnionym.....	816
25.8 Wzory dokumentów do zarządzania ZFŚS.....	816
25.8.1 Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.....	816
25.8.2 Preliminarz wydatków z ZFŚS.....	822
25.8.3 Podanie o przyznanie zapomogi ekonomicznej/losowej*.....	823
25.8.4 Tabela dopłat do kolonii, obozów dzieci oraz na tzw. „wczasy pod gruszą”.....	824
25.8.5 Oświadczenie o sytuacji życiowej, rodzinnej, materialnej.....	824
25.8.6 Podanie o przyznanie dopłaty do wypoczynku zorganizowanego niepełnoletnich dzieci.....	826
25.8.7 Podanie o przyznanie dopłaty do wypoczynku pracownika.....	826
25.8.8 Zbiorczy wniosek o przyznanie świadczeń z Funduszu Socjalnego.....	827
25.8.9 Klauzula informacyjna RODO.....	828
25.8.10 Upoważnienie do przetwarzania danych osobowych.....	829
25.8.11 Rezygnacja z tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i wypłacania świadczenia urlopowego.....	830
25.9 Opisy na ZFŚS.....	830
25.9.1 Odpisy obligatoryjne.....	830
25.9.2 Odpisy fakultatywne.....	831
25.9.3 Wysokość odpisu na Fundusz w 2023 r.....	831
25.10 Możliwość ograniczenia działalności socjalnej.....	832
25.11 Czy w czasie okresie wypowiedzenia pracownik ma prawo do świadczeń z ZFŚS?.....	833
25.12 SN o kryterium socjalnym i minimalizacji danych.....	834
25.13 UODO o ZFŚS, w tym o cyklicznych przeglądach.....	836
26. Podróże służbowe.....	840
26.1 Podróże służbowe - definicje.....	840
26.2 Rozporządzenie o podróżach służbowych.....	842
26.2.1 Podróże służbowe – przepisy wspólne.....	843
26.2.2 Podróż krajowa.....	846
26.3 Podwyższenie limitu diety krajowej od 1 stycznia 2023 r. i diety zagranicznej od 29 listopada 2022 r.....	849
26.4 Podróż zagraniczna.....	849
26.5 Czas pracy a podróż służbowa.....	855
26.6 Podróż służbowa a oddelegowanie.....	856
26.6.1 Oddelegowanie do pracy za granicą.....	858
27. COVID-19.....	860
27.1 Odwołanie stanu epidemii.....	860
28. Kontrole.....	861
28.1 Kontrola w firmie a ochrona danych osobowych.....	861
28.2 Kontrole PIP.....	862
28.3 Kontrola przestrzegania prawa pracy i rozstrzygania sporów.....	862
28.4 Kontrole PIP, US, ZUS – najczęściej kontrolowane kwestie.....	866
29. Zamówienie.....	877